

علی از زبان علی

زندگانی امیرالمومنین علیه السلام

نوشته‌ی دکتر سید جعفر شهیدی

جهت کسب اطلاعات بیشتر و شرکت در مسابقه به سایت کتابخوانی به آدرس www.ketabkhani.com مراجعه فرمایید.

1. براساس متون تاریخی و به گفته مروان حکم، کدام گزینه عامل حقیقی کشته شدن خلیفه سوم بود؟
(الف) بنی هاشم (ب) ولید بن عقبه (ج) طلحه (د) ام حبیبه
2. کدام یک از موارد زیر در عهدنامه امیرالمومنین علیه السلام به مالک ذکر نشده است؟
(الف) به کارگماری عاملان پس از آزمودن ایشان و مشورت دیگران (ب) نیکی به صنعتگران و بازرگانان و سفارش کردن به نیکویی درباره آنان
(ج) گزیدن سران سپاه از میان دلیران و رزم‌آوران (د) انتخاب برترین داورها از رعیت برای داوری میان مردم
3. کدام گزینه درباره رخدادهای پس از قتل عثمان، صحیح است؟
(الف) تنها گروه اندکی از حاشیه نشینان برای بیعت با امام علی علیه السلام اعلام آمادگی کردند.
(ب) همه مردم به جز سه نفر از قریش (مروان بن حکم، سعید بن عاص، ولید بن عقبه) با اشتیاق فراوان با امام علی علیه السلام بیعت کردند.
(ج) اکثریت صحابه پیامبر از جمله طلحه به اجبار مردم، با امام علی علیه السلام بیعت کردند.
(د) امام علی علیه السلام برای حل مشکلات جامعه مسلمانان، مشتاقانه پیشنهاد خلافت خود را با مردم مطرح کردند.
4. کدام گزینه از علت‌های وقوع جنگ جمل توسط عایشه، طلحه و زبیر به بیان امیرالمومنین علیه السلام نیست؟
(الف) از آنان خواستم کشندگان برادران ما را به من بدهند تا قصاص کنم و قرآن میان ما داور باشد، اما نپذیرفتند.
(ب) گفتند از بیعت علی باز نمی‌گردیم... اما درحالی که بیعت من در گردنشان بود با من به جنگ برخاستند.
(ج) میان ما از دیر زمان گله‌هایی بود که میان زن و خویشاوندان شوهرش هست... و باید آن که قدرت دارد از آن که زیردست است تمایز می‌یافت.
(د) ایشان شیعیان و کارکنان مرا و جمعی از مسلمانان را کشتند.
5. کدام عبارت درباره مالک اشتر نخعی صحیح نیست؟
(الف) مالک برای بیعت گرفتن از معاویه در دمشق بهترین گزینه بود.
(ب) امیرالمومنین علیه السلام فرمودند: علی را دو دست بود. یکی در صفین افتاد (عمار) و دیگری در رسیدن به مصر.
(ج) رابطه مالک با امیرالمومنین علیه السلام همچون رابطه امیرالمومنین علیه السلام بود با رسول خدا صلی الله علیه و آله.
(د) وقتی خبر کشته شدن مالک و عمل بی رحمانه معاویه و عمروعاص به عایشه رسید بسیار گریست و پس از نماز آن دو را نفرین کرد.
6. به نقل طبری از امام حسین علیه السلام، کدام یک از عبارات زیر در خطبه امیرالمومنین علیه السلام پس از بیعت مردم بیان شده است؟
(الف) واجب‌ها! واجب‌ها! آن‌ها را برای خدا به جا آرید که شما را به بهشت می‌رساند.
(ب) اگر خیری دیدید آن را دریابید و اگر شری دیدید روی از آن برتابید.
(ج) مسلمان کسی است که مسلمانان از دست و زبان او آزاری نبینند جز این که برای حق بود.
(د) همه موارد
7. کدام گزینه در توصیف حکومت امیرالمومنین علیه السلام صحیح است؟
(الف) امام علی علیه السلام حکومت را برای برقراری سنت رسول خدا صلی الله علیه و آله و انجام اوامر الهی می‌خواست و دیگران به چشم ریاست به آن می‌نگریستند.
(ب) امیرالمومنین علیه السلام نه به خلافت رغبتی داشتند و نه به حکومت احتیاجی، اما مردم ایشان را به پذیرفتن این منصب واداشتند.
(ج) هیچ یک از صحابه پیامبر صلی الله علیه و آله نمی‌توانستند در حکومت با علی علیه السلام شریک باشند چرا که این حکومت بر اساس قرآن و سنت بود و همه می‌دانستند که هیچ کس در فهم این دو به پای وی نمی‌رسد.
(د) همه موارد
8. کدام گزینه صحیح نیست؟
(الف) معاویه و پدرش ابوسفیان در ماجرای فتح مکه مسلمان شدند که به گواهی تاریخ راهی جز آن نداشتند.
(ب) عایشه همسر رسول خدا صلی الله علیه و آله بود که تا پایان عمر با تمام توان در حفظ دین خدا و یاری وصی پیامبر صلی الله علیه و آله کوشیدند.
(ج) ابوموسی اشعری در ماجرای صفین با وجود مخالفت امیرالمومنین علیه السلام، داور قرار گرفت و با ساده لوحی شام را به معاویه واگذار کرد.
(د) عمار یاسر از صحابه پیامبر صلی الله علیه و آله بود که رسول خدا صلی الله علیه و آله درباره او فرمودند: تو را فرقه تبه‌کار خواهد کشت. و در ماجرای صفین به دست لشکریان معاویه به شهادت رسید.
9. بر اساس مطالعات نویسنده مراد از واژه «اِبتَر» در سوره مبارکه کوثر چیست؟
(الف) عاص (پدر عمروعاص) (ب) معاویه (پسر ابوسفیان)
(ج) سعد بن ابی وقاص (پدر عمر سعد، از قتل امام حسین علیه السلام) (د) ابوجهل (عموی پیامبر)
10. علت اصلی ناراضی‌تی خوارج چه بود؟
(الف) آنان همچون طلحه، زبیر و معاویه در جستجوی حکومت بودند و دل به دنیا داشتند و با وقوع حکمت دست خود را از خواسته‌هایشان کوتاه دیدند.
(ب) با قرار گرفتن امیرالمومنین علیه السلام در مقابل قرآن او را کافر پنداشتند و از آن‌جا که افرادی آگاه به قرآن و سنت بودند پذیرای خلیفه کافر نمی‌شدند.
(ج) آنان با قرآن مانوس نبودند و حلال و حرام خدا را نمی‌دانستند و نیز علی علیه السلام را نمی‌شناختند لذا حکمت را راهی برای فرار علی علیه السلام از سختی‌های خلافت پنداشتند.
(د) آنان گمان کردند که امیرالمومنین علیه السلام با واگذاری ماجرای صفین به حکمت، در خلافت خود دچار تردید شده و این را خلاف حکم خدا می‌یافتند.
11. کدام گزینه از سفارش‌های امیرالمومنین علیه السلام به لشکریان خود در جنگ صفین نیست؟
(الف) حجت با شماست و هر چه بیشتر از آنان بکشید منزلت والاتری نزد خدا خواهید یافت.
(ب) با آنان نجنگید مگر آنان دست به جنگ گشایند.
(ج) اگر شکست خوردند، گریختگان را نکشید و کسی که در دفاع ناتوان باشد را آسیب مرسانید و زخم خورده را از پا در میاورید.
(د) زنان را آزار ندهید هرچند آبروی شما را بریزند یا امیرانتان را دشمنان دهند.

علی از زبان علی

زندگانی امیرالمومنین علیه السلام

۱۲. کدام گزینه درباره بیعت گرفتن امیرالمومنین علیه السلام از معاویه صحیح نیست؟

(الف) امام علیه السلام اگر مالک اشتر را فرستاده بودند معاویه او را به حضور نمی پذیرفت.

(ب) وقتی سفر جریر طولانی شد و خبری از او نرسید، امام علیه السلام طی نامه‌ای از او خواستند که معاویه را بین جنگ یا آشتی مخیر سازد.

(ج) تا زمانی که جریر در بازگشت تأخیر نکرده بود، رأی امام علیه السلام بر بردباری، نرمی و مدارا بود.

(د) امام علیه السلام جریر را برای بیعت گرفتن از معاویه راهی دمشق کردند.

۱۳. کدام گزینه در مورد رویدادهای جنگ صفین صحیح نیست؟

(الف) معاویه آب را بر لشکریان امیرالمومنین علیه السلام بست. امام علیه السلام به او پیام داد که ما نیامده‌ایم برای آب بجنگیم. عمروعاص معاویه را اندرز داد که آب را آزاد کند اما او نپذیرفت. طی یک درگیری لشکریان امام علیه السلام به آب دست یافتند. امام علیه السلام فرمودند مانع آب برداشتن شامیان نشوید.

(ب) هدف معاویه از درگیری صفین، تنها خونخواهی خلیفه سوم بود چرا که خود را ولی دم او می دانست. و اگر امام علیه السلام قاتلان عثمان را به او می سپردند این همه خون ریخته نمی شد.

(ج) هنگام نوشتن آشتی نامه، عمروعاص گفت: لقب امیرمومنان را حذف کنید، او امیر شماسات امیر ما نیست. امام علیه السلام فرمودند: روزی که آشتی حدیبیه را می نوشتم از من خواستند کلمه رسول الله صلی الله علیه و آله را نیاورم و گفتند اگر او را رسول خدا می دانستیم با او جنگ نمی کردیم و امروز با فرزندان آنان همانند آن ماجرا را داریم.

(د) تلاش امام علیه السلام بر جلوگیری از جنگ بود اما معاویه تن به حق نسپرد. با وجود تمام نیرنگ‌های معاویه سپاه امیرالمومنین علیه السلام در شرف پیروزی قرار گرفته بود که حيله عمروعاص یعنی بر نیزه کردن قرآن‌ها کارگر شد و کار به حکمیت کشید.

۱۴. پس از پایان حکمیت صفین، امام علیه السلام به کسانی که در نهروان جمع شده بودند نامه نوشتند که: «این دو داور به حکم قرآن و سنت نرفتند چون

نامه ما به شما رسید نزد ما بیایید.» آنان در پاسخ نوشتند:

(الف) نافرمانی تو برای ما پشیمانی آورده و ما از جفای خود بر تو نادمیم اما چه کنیم که ناگزیر به کتاب خدا عمل خواهیم کرد.

(ب) ما داور را پذیرفتیم و کافر شدیم و امروز سرافکنده‌ایم. ما به درگاه خدا توبه خواهیم کرد ولی تو امیر سپاه بودی و تدبیر به دست تو بود پس امروز خون‌های به ناحق ریخته به گردن توست.

(ج) تو برای خدا به خشم نیامده‌ای که برای خود بر آنان خشمگینی. اگر بر کفر خود گواهی دادی و توبه کردی در کار تو می نگریم و گرنه بدان که خدا خیانتکاران را دوست ندارد.

(د) هیچ کدام

۱۵. این کلام امیرالمومنین علیه السلام در مقایسه چه کسانی است؟ «آنان بر باطل خود فراهمند و شما در حق خود پراکنده و پریش، شما امام خود را در

حق نافرمانی می کنید و آنان در باطل پیرو امام خویش. آنان با حاکم خود کار به امانت می کنند و شما کار به خیانت.»

(ب) یاران معاویه و یاران خود

(د) خوارج و یاران خود

(الف) مردم بصره و مردم کوفه

(ج) یهودیان و مسلمانان کوفه

۱۶. پس از ..... امام علیه السلام فرمودند: «به خدا سوگند معاویه زیرک تر از من نیست لیکن شیوه او پیمان شکنی و گنهکاری است. اگر پیمان شکنی

ناخوشایند نمی نمود زیرک تر از من کس نبود. اما هر پیمان شکنی به گناه برانگیزاند، و هر چه به گناه برانگیزاند دل را تاریک گرداند.»

(ب) پایان درگیری صفین

(د) انجام پیمان حدیبیه

(الف) تصرف مصر توسط حاکم شام

(ج) پایان درگیری جمل

۱۷. امیرالمومنین علیه السلام توجه و پایبندی به کدام موارد را به فرزندان خویش وصیت فرمودند؟

(الف) دریغ نخوردن بر چیزی که به دستتان نیاید/ آشتی با یکدیگر/ ترسیدن از خدا

(ب) شب زنده داری/ رسیدن به حکومت/ برقراری حکومت عادلانه

(ج) نماز و زیارت خانه خدا/ یآوری ستمدیده/ گفتن حق/ دستگیری یتیمان

(د) عمل به حکم قرآن/ نخواستن دنیا هر چند دنیا پی شما بیاید/ توجه به همسایه

۱۸. کدام عبارت فرمایش امیرالمومنین علیه السلام در عهدنامه مالک اشتر نخعی هنگام گماشتن به حکومت مصر نیامده است؟

(الف) نیکوترین اندوخته خود را کردار نیک بدان و هوای خویش را در اختیار گیر، و بر نفس خود بخیل باش و زمام آن را در آنچه برایت روا نیست رها مگردان.

(ب) کار هر روز را در همان روز بران، که هر روز را کاری است مخصوص بدان؛ و برای آن چه میان تو و خداست نیکوترین اوقات و بهترین ساعات را بگذار، هر چند همه کارها در همه وقت برای خداست، اگر نیت درست باشد و رعیت را از آن آسایش بود.

(ج) از دوستی با چهار گروه بپرهیز: احمق که می خواهد به تو سود رساند لیکن به زیانت کشاند. دروغگو که دور را به تو نزدیک و نزدیک را دور نماید. بخیل که چیزی را که بدان سخت نیازمندی از تو دریغ می دارد. و تبهکار که تو را هنگام سود خود می فروشد.

(د) به هنگام خشم خوشتندار باش و تندی و سرکشی میار و دست قهر پیش مدار و تیزی زبان بگذار، و از این جمله خودداری کن، با سخن ناسنجیده بر زبان نیاوردن، و در قهر تأخیر کردن، تا خشم آرام شود و عنان اختیار به دست آید. و چنین قدرتی بر خود نیایی جز فراوان به یاد آری که در راه بازگشت به سوی کردگاری.

۱۹. آیه ۲۰۷ سوره بقره «وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ» در شان چه کسی و چه زمانی نازل شد؟

(الف) امیرالمومنین علیه السلام / هنگام هجرت پیامبر از مکه به مدینه که امام علی علیه السلام در بستر ایشان خوابید و رسول خدا صلی الله علیه و آله در امان ماند.

(ب) امیرالمومنین علیه السلام / هنگامی که در میدان جنگ در مقابل دیدگان هراسان دو لشکر با عمرو بن عبدود نبردی جانانه کرد و پیروز شد.

(ج) رسول خدا صلی الله علیه و آله / هنگام هجرت پیامبر از مکه به مدینه که امام علی علیه السلام در بستر ایشان خوابید و رسول خدا صلی الله علیه و آله در امان ماند.

(د) امیرالمومنین علیه السلام / هنگامی که در جنگ خیبر، مرحب که دلیرترین رزمندگان یهود بود به دست او کشته شد و مسلمانان پیروز گردیدند.

۲۰. کدام عبارت از سفارش‌های امیرالمومنین علیه السلام به امام حسن مجتبی صلووات الله علیه است؟

(الف) مگوی [به دیگران] آن چه خوش نداری شنیدن آن، و مگو آن چه را ندانی، هر چه اندک بود آن چه می دانی.

(ب) بدان که تو برای آن جهان آفریده شده‌ای نه برای این جهان.

(ج) آن که پر گوید یاهو سراسر است و آن که بیندیشد بیناست.

(د) همه موارد.